

Rapport fra den anden konference for kristne og muslimske ledere i Danmark

1. - 2. september 2007
i Imam Ali Islamisk Center(Ahlul Bait), København

Stiftssamarbejdet, Folkekirke og Religionsmøde
Det Teologiske Fakultet
Tåsingegade 3
8000 Århus C
Tlf. 89 42 23 14
www.religionsmoede.dk
mail@religionsmoede.dk

Denne rapport må kun gengives med tydelig kildeangivelse.
Flere eksemplarer kan rekvireres fra Folkekirke og
Religionsmødes sekretariat.

Indholdsfortegnelse

Indledning	4
Deltagere	5
Referat	6
Velkomst	6
Velkomst til Imam Ali Islamisk Center (Ahlul Bait).....	6
Åndelig refleksion.....	8
Kristne-muslimske relationer i den Arabiske Verden - historisk og op til i dag	8
Fælles drøftelse	9
Gruppearbejde og plenum: Medborgerskab og naboskab.....	10
Unge kristne og muslimer i dialog.....	13
Venskabsmenigheder mellem kirke og moské.....	13
Erfaringer fra arbejdet med kontaktgruppen for muslimske og kristne ledere i Norge	13
Respons ved Asmatullah Mojaddedi, formand for Muslimernes Fællesråd.....	16
Respons ved Paul Verner Skærved, formand for Det mellemkirkelige Råd	17
Gruppearbejde og plenum: Drøftelse af den videre proces med etablering af et nationalt samtaleforum for muslimske og kristne ledere i Danmark	17
Drøftelse: fremtidige perspektiver for et samtaleforum for kristne og muslimske ledere	19
Afslutning	21
Pressemeddelelse - Samtalen styrkes mellem muslimske og kristne ledere.....	21
Appendiks: Den svenske karikaturtegning af profeten Muhammed.....	22

Indledning

Af Berit Schelde Christensen, generalsekretær for Folkekirke og Religionsmøde

Temaet ”Naboskab og medborgerskab” stod i centrum, da 18 kristne og 18 muslimske ledere fra hele landet var samlet til den anden konference for kristne og muslimske ledere i Danmark den 1. og 2. september 2007. Konferencen fandt sted i det shiamuslimske Imam Ali Center i Københavns Nordvest kvarter.

Konferencerne er en udløber af Stiftssamarbejdet, Folkekirke og Religionsmødes ”Lytterunde blandt muslimske organisationer og moskeer”, som blev gennemført efter i foråret 2006 i kølvandet på karikatur-krisen. Den første konference fandt sted i Nyborg i august 2006. Formålet med konferencerne er at styrke relationerne og fremme dialogen mellem muslimske og kristne ledere i Danmark. Årets konference blev planlagt og gennemført af den styregruppe, som deltagerne på første konference nedsatte bestående af Naveed Baig, Mogens Mogensen, Safet Bektovic, Peter Fisher-Nielsen, Radwan Mansour og Leif Vestergaard.

På konferencens første dag arbejdede deltagerne med temaet ”Naboskab og medborgerskab” på baggrund af et foredrag ved Jakob Skovgaard-Petersen, leder af det Dansk-Egyptiske Dialoginstitut i Cairo. På konferencens anden dag drøftede deltagerne, hvordan dette nationale samtaleforum for muslimske og kristne ledere fortsat kan mødes med henblik på at drøfte emner af samfundsmæssig, kulturel og religiøs karakter og i fællesskab at kunne forholde sig til eventuelle konflikter. Professor Oddbjørn Leirvik fra Oslo, som er medlem af ”Kontaktgruppen for Den Norske Kirke og Islamsk Råd Norge”, gav oplægget til denne drøftelse. Ud over oplæg, drøftelser og samvær i kaffe- og spisepauser holdt muslimerne dagens bønner i moskéen, mens de kristne holdt andagter og nadvergudstjeneste under skiftende ledelse.

Der skal lyde en stor tak til Imam Ali Islamisk Center, som var værter for konferencen, under ledelse af Imam S.M.M. Khademi og Majid Sairafianpour. Centeret sprang til med hjælp, da Integrationsministeriet gav afslag på økonomisk støtte, og reddede således gennemførelsen. Denne løsning viste sig særdeles vellykket, og deltagerne fik en varm velkomst, fine konferencefaciliteter og flot forplejning. Vi håber, at denne løsning bliver en model, så de fremtidige konferencer bliver afholdt i samarbejde med hhv. muslimske og kristne grupper hvert andet år. Fredenskirken på Østerbro i Københavns Stift har inviteret til, at den tredje konference afholdes i deres lokaler den 25. – 26. oktober 2008.

”Deltagerne fik en varm velkomst, fine konferencefaciliteter og flot forplejning”

Deltagere

Deltagergruppen var sammensat ud fra ønsket om at sikre en bred repræsentation fra begge grupper.

Muslimske ledere

Asmat Mojaddedi	Muslimernes Fællesråd, formand
Ghassan Edwan	Forbundet af Islamiske Foreninger i Århus, formand
Isa Kuyucuoglu	Dansk Tyrkisk Islamisk Stiftelse, DYANET, leder
Imam Mohammad Fouad Albarazi	Det Islamiske Forbund
Imam Khademi	Imam Ali Islamisk Center
Ahmed Deniz	DMGT – Sammenslutningen af Muslimske Indvandrerforeninger, formand
Fatima Zahra Bellaoui	Demokratiske Muslimer
Imam Hassen Ali Muslem	Sayed Alshuhada Foreningen i Odense
Sami Kucukakin	Dialogforum, formand
Imam Khalil Jaffar Mushib	Islamic Cultural Center, København
Jehad Al Farra	Dansk Islamisk Råd
Halil Özsari	Tyrkisk Islamisk Kulturforening, Odense
Imam Mohamed El Hassen	Libanesisk Kulturforening
Imam Sayed Mureed Hussain	Jafriyah Islamic Center
Nadeem Asim Mohammad	Minhaj ul-Quran
Nawras Mohammed Al-Hashimi	Forum for Kritiske Muslimer
Hospitalsimam Naveed Baig	IKS omsorgsprojekt
Safet Bektovic	Medlem af arbejdsgruppen

Kristne ledere

Biskop Karsten Nissen	Viborg Stift
Provst Palle Thordal	Københavns Stift
Sognepræst Anne Ehlers	Århus Stiftsudvalg vedrørende islam og kristendom
Iben Thranholm	Den Katolske Kirke i Danmark
Paul Verner Skærved	Det mellemkirkelige Råd, formand
Pastor Peter Götz	Danske Kirkers Råd
Inge Lise Pedersen	Landsforeningen af Menighedsråd, formand
Daniel Ettrup Larsen	Indre Mission i Danmark, kons. for tværkulturelt arbejde
Jørgen Skov-Sørensen	Det mellemkirkelige Råd, sekretariatschef
Peter Fischer-Nielsen	Kristent Informations- og Videnscenter om Islam og Kristendom, leder
Sognepræst Annette Bennedsgaard	Gellerup Sogn, Århus
Pastor Leif Munksgaard	Folkekirkens Tværkulturelle Samarbejde i Odense, leder
Pastor Leif Vestergaard	Folkekirke og Religionsmøde, formand
Cand. theol. Eva Bernhagen	Islamisk Kristent Studiecenter
Stiftspræst Niels Underbjerg	Folkekirke og Religionsmøde, bestyrelsesmedlem
Pastor Jonas Kouassi-Zessiah	Kirkernes Integrationstjeneste, formand
Mogens S. Mogensen	Konsulent og ekstern lektor, ph.d.
Berit Schelde Christensen	Folkekirke og Religionsmøde, generalsekretær

Referat

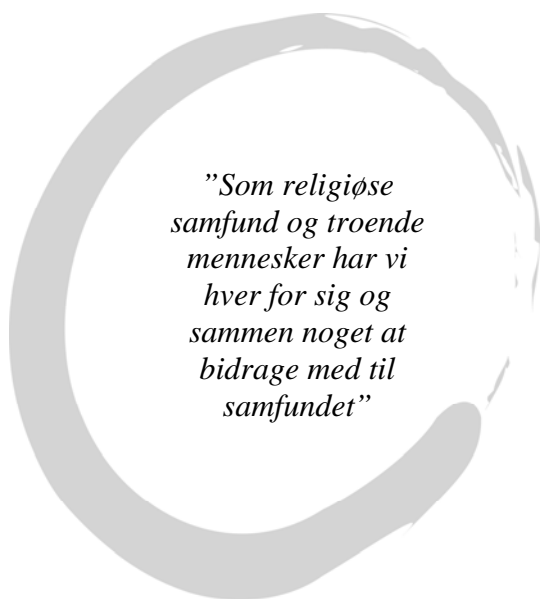
Velkomst

Ved Leif Vestergaard, formand for Folkekirke og Religionsmøde

På vegne af Folkekirke og Religionsmøde og den arbejdsgruppe, der blev nedsat på den første konference på Nyborg Strand i august 2006, bød Leif Vestergård velkommen til konferencen under temaet ”Medborgerskab og naboskab”. Konferencen skal ses som en fortsættelse af det arbejde, som blev påbegyndt sidste år. En lytterunde blandt en lang række muslimske grupper i Danmark førte frem til det første møde for kristne og muslimske ledere i Danmark. På konferencen i 2006 viste det sig, at der var en stor villighed til at fortsætte arbejdet frem mod dannelsen af et mere permanent samtaleforum for kristne og muslimer.

Trods utålmodighed i visse dele af vore respektive baglande og skepsis over for hele processen i andre dele, så må vi fortsætte denne tidkrævende men nødvendige proces, så der opbygges kontakter, skabes netværk og opbygges den tillid, der skal til, for at finde de bedst mulige løsninger på de opgaver, som ligger foran os.

Vi véd godt, at der hos nogen er en vis utålmodighed, fordi man mener, at udviklingen burde gå hurtigere og blive mere konkret. Men jeg er overbevist om, at den proces, vi er i gang med, kræver sin tid. Tid til at opbygge kontakter og skabe netværk, tid til at opbygge tillid, og tid til at finde de bedst mulige løsninger på de opgaver, som ligger foran os.

”Som religiøse samfund og troende mennesker har vi hver for sig og sammen noget at bidrage med til samfundet”

Som religiøse samfund og troende mennesker har vi hver for sig og sammen noget at bidrage med til samfundet. Det må ske i erkendelse af vores forskellighed som muslimer og kristne. Vore to religioner har forskellig oprindelse, historie og budskab, men som mennesker forankret i en Gudstro har vi også en fælles opgave i at finde en model for samarbejde. Forhåbentlig kan denne konference være med til at minimere gensidige fordomme om hinanden, således at vi altid omtaler hinanden på en måde, så man kan genkende sig selv i de andres beskrivelse af én.

Leif Vestergaard sluttede med at rette en hjertelig tak til Imam Ali Islamisk Center fordi de ville være værter for denne konference. Pga. af afslag på ansøgning om støtte fra Integrationsministeriet var

centrets tilbud om værtskab var afgørende for konferencens gennemførelse.

Velkomst til Imam Ali Islamisk Center (Ahlul Bait)

Ved Imam S.M.M. Khademi

Jeg er glad for, at vi alle sammen er samlet igen for anden gang, her i Imam Ali Center for at kunne skabe en bedre integration og samarbejde via vores dialog, som skal skabe en bedre fremtid for alle

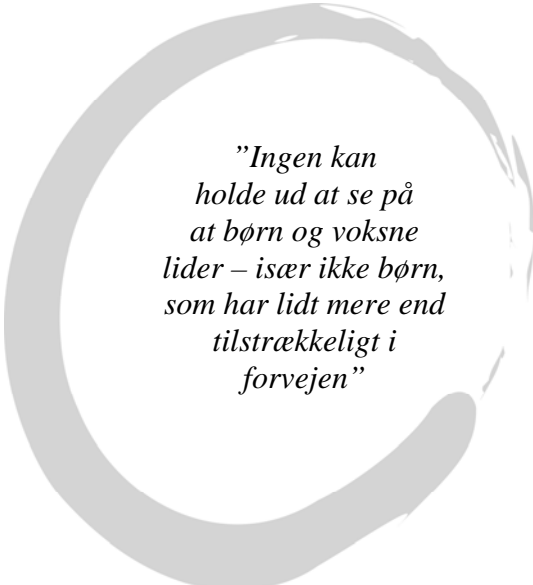
os, der bor her i Danmark, både kristne og muslimer, og gøre det muligt, at vi bliver et stort og fælles samfund.

Vi som muslimer betragter profeten Jesus som en af vores vigtigste profeter. Han har lært os, via Guds ord og sjæl, at livet er smukt, og han har vist os den måde, vi skal leve, hvis vi skal nå et pragtfuldt og skønt liv. De værdier har profeten Mohammed videreført efter profeten Jesus, og han har prøvet at vise mennesker, hvilke menneskelige egenskaber, man skal være opmærksom på, og hvilke dejlige resultater og succeser et samfund kan nå via dialog og fredelig kommunikation.

Som troende skal man både tro på Gud, engle og Guds profeter, dvs. at man skal tro på alle profeter og ikke sætte nogen forskel mellem deres værdier.

Vi lever desværre i en verden, som har taget en stor afstand fra religion og religiøse værdier, og som i stedet anvender vold og kriminalitet som et middel til at nå deres forkerte mål. Sådanne forkerte

handlinger og misforståelser skal vi være ret bekymrede over, for på den måde kan vi om ikke så lang tid forvente en stor afstand imellem folk, der bor i vores samfund.

"Ingen kan holde ud at se på at børn og voksne lider – især ikke børn, som har lidt mere end tilstrækkeligt i forvejen"

Ingen kan holde ud at se på, at børn og voksne lider - især ikke børn, som har lidt mere end tilstrækkelig i forvejen. Vi er kommet ind i en hvirvelstrøm, hvor vi har mistet evnen til at se, hvad der er rigtigt og forkert. Og det er derfor, vi som præster og imamer må være ret bekymrede. Mishandling og skabelse af misforståelse er forkert - altid og overalt. Derfor burde alle regeringer offentligt fordømme det i de stærkest mulige vendinger. De burde arbejde for, at mishandling aldrig bliver tilladt hverken hjemme eller i udlandet. De burde føre retfærdige retssager og eventuelt straffe dem, der udøver eller deltager i

mishandling, og de burde straffe dem, der udøver forbrydelser mod menneskeheden og angriber civile.

Så længe vi har samme bekymring, kan vi sagtens finde en fælles løsning og skabe en bedre verden for mennesker, der bor omkring os. Men når der altid er tale om retfærdighed, dialog, bedre kommunikation og religionssamarbejde, hvorfor ses der så ingen anvendelse af det? Hvorfor skal man altid kun nøjes med at tale om de værdier, som verden ejer?

Hvis vi ser på en status af religiøse indbyggertal i verden, så er der 2,3 milliarder kristne, og der er 1,3 milliarder muslimer. Men i stedet for at skabe en bedre dialog, kommunikation, samarbejde og fælles muligheder og mål så sker det på nuværende tidspunkt, at de to største grupper i verden, som har den største befolkning til sammen, og har samme Gud at tro på, adskiller sig mere og mere fra hinanden med tiden.

I stedet for at sætte pris på de fælles værdier, de har, og holde fast i det, så prøver de to grupper altid at tænke på forskelle og ikke ligheder.

Jeg mener, og det er min ærlige holdning, at vi overhovedet på ingen måde har ret til at krænke andre. Mennesker er blevet kolde og individualister – går det ikke ud over mig men de andre – så er det fint!

Vi har på ingen måde ret til at krænke andres tro, vi burde tage hensyn. Det kan godt være, at folk ikke synes om islam, men der er ingen nulevende person, der ved, hvilken religion der er mest rigtig, og en muslim er ikke en muslim, hvis han eller hun ikke tror på kristendom og Jesus som Guds profet. Vi har mange muslimer i Danmark, derfor burde vi tage hensyn, og vi burde ikke lave grin med noget, vi ved, folk holder så meget af.

Ja, vi har ytrings- og pressefrihed i Danmark, men hvorfor have den, hvis ikke vi kan styre den? Dette er et tydeligt bevis på, at menneskers humor er gået for vidt. Der er intet formål med at krænke folk med det ene formål at krænke dem (om det er for sjov eller ej), og i så fald burde man med det samme have tænkt over, om de egentlig ikke tror på samme Gud, som jeg gør?

Jeg vil bekræfte igen, at gennem et godt samarbejde mellem os kan vi støtte vores fælles værdier som etik, moral, ansvarlighed og respekt, og det er kun den vej, vi kan gå, hvis vi vil have et samfund med høj produktivitet, og hvis vi ønsker fællesskab i et samfund.

Men når vi refererer til vores religion, så ses det, at etik, moral, ansvarlighed og respekt er en pligt, og religion har aldrig været imod dette, så det, vi kan gøre, er at holde fast i vores religion og hjælpe mennesker til at vågne op. Vi som imamer og præster har pligt til at vise vores samfund den rette fremtid og giv dem mulighed for at vælge den rette vej til den rette fremtid. Jeg ser frem til en fremtid uden store dramaer og religionskrige, men med fuld respekt, ansvarlighed og moral.

Åndelig refleksion

Læsning fra koranen, Sura 29,46 ved hospitalsimam Naveed Baig.

Læsning fra bibelen, 1. Johannesbrev 4,7-12 ved sognepræst Annette Bennedsgaard.

Derefter et minuts stilhed til refleksion og bøn.

Kristne-muslimske relationer i den Arabiske Verden - historisk og op til i dag

- set i lyset af, hvad der kunne have relevans i en dansk sammenhæng

Ved Jakob Skovgaard-Petersen, leder af Det Dansk-Egyptiske Dialoginstitut i Cairo

Konferencens tema "Naboskab og medborgerskab" blev åbnet med Jakob Skovgaard-Petersens gennemgang af kristne-muslimske relationer i den arabiske verden i historisk perspektiv. Han lagde til sidst op til drøftelse af emner, der har relevans i den danske sammenhæng, hvor forholdet mellem kristne og muslimer ikke har fundet sit leje.

Efter islams opståen på den arabiske halvø udvikledes løbende forskellige former for sameksistens mellem muslimer og kristne. I begyndelsen blev dele af kristen teologi blev inkorporeret i muslimske skifter og tro. Og de kristne måtte efterhånden tage stilling og vælge side. Byzans var den store fjende for muslimerne pga. de kristne polemiske skrifter mod islam, som blev forfattet der. Spændingerne besværliggjorde livet for kristne minoriteter.

Med udviklingen af dhimmi-institutionen blev kristne og jøder beskyttede folk, og der blev skrevet to dhimmi-reguleringstraktater. Mange kristne blev gradvist muslimer både pga. push- og pull-faktorer. De kristne led under korstogene i 1200-tallet. Men under det Osmanniske Imperium (grundlagt 1281), udvikledes millet-systemet, som mellem det 16. og 18. århundrede udgjorde retsgrundlaget for de ikke-muslimske minoriteters eksistens og autonomi i det Osmaniske Rige. Der var tale om en liberal periode.

Millet-systemet blev forladt midt i 1800-tallet, og med den nye forfatning stilles alle lige. Dhimmi-begrebet ophæves - til dels også pga. pres fra europæiske kræfter. På denne tid ophæves slaveriet også, og folk status i de europæiske lande ændres fra "undersåtter" til "borgere".

Den liberale periode i den arabiske verden slutter efter 2. Verdenskrig, og erstattes af diktatoriske stater med ét-partisystemer og autoritære præsidenter, der ofte kommer til magten via kup. I Libanon er der et "skæbnefællesskab" mellem stærke kristne og muslimske kræfter om dialog i forhold til Egypten.

Hvad kan vi lære?

- Vi skal ikke stræbe efter den *før-moderne* tid med "dhimmi-status" til religiøse minoriteter. Vi skal hverken idealisere eller dæmonisere dhimmi-begrebet. Det er det gammeldags begreb, som ikke lever op til vor tids krav om medborgerskab!
- Den liberale tid med millet-systemet m.m. havde nye idéer om borgerrettigheder. En medvirkende faktor til, at nye problemer opstod, var den europæiske imperialisme, som demonstranterne senere gennem kuppene gjorde op med.
- Læren:
 - Vi må have opmærksomhed omkring problemerne (f.eks. ved at religiøse ledere mødes regelmæssigt). Vi må trods forskellene opøve og udvise respekt for den anden.
 - De helt små og almindelige dagligdags ting er vigtige: at invitere hinanden til fester, helligdage osv.

*"Vi må trods
forskellene opøve og
udvise respekt for
den anden"*

Fælles drøftelse

Kommentarer og spørgsmål fra tilhørerne:

- Mange gav udtryk for stor påskønnelse for oversigten over det historiske forløb.
- Der er sorte pletter både i den kristne og muslimske historie. Vi skal lære af det positive og smide det negative væk.
- Jo tættere man er på Gud, jo mere gudfrygtigt opfører man sig, og jo mere respekt viser man hinanden. Det gælder både kristne og muslimer. Vi skal se, at kernen i religionen er at respektere hinanden.
- Profeten Muhammed sagde, at den, der gør en jøde eller en kristen fortræd, gør ham fortræd.
- Mange fanatikere misbruger misforståelser af hhv. kristendom og islam. Trods forskelle i religion burde vi kunne leve i fred med hinanden og i sikkerhed.

- Er vores samfund gearet til, at vi er forskellige trossamfund, eller vil vi opleve samme asymmetri, som kristne har oplevet i Mellemøsten?
- Hvis kristne udfører massakrer, er det ikke kristendommen, der er noget galt med, men forståelsen af religion. Det samme gælder for muslimer og islam.
- Vi er mennesker, og det er det, vi bør tage udgangspunkt i. Som mennesker gør vi fejl, men vi indser også vores fejl.
- Kristne har i mange perioder levet som minoritet i muslimske lande. I dag lever muslimer som minoriteter i kristne lande. Spørgsmålet er, om muslimerne har flere rettigheder i de moderne samfund.
- Det er vigtigt at lære andres religion at kende.
- Vi er alle sammen ansvarlige over for Gud og medmennesker for at opnå resultater. Vi forventes ikke bare at sidde at snakke, vi tilbeder begge parter Gud, derfra kan vi allerede sige, at vi påtager os ansvar for at give noget godt til mennesker.
- I dag er der større mistro mellem muslimer og koptere i Egypten end tidligere, og mange kristne forlader Mellemøsten med stor bitterhed.
- Vi kan lære meget af tidligere tiders venskab og gode naboskab, så vi sammen kan overvinde problemerne.
- Det ville være godt, om man i Mellemøsten fik en lovgivning, der ligestillede alle borgere.
- Hvis vi elsker vore religioner, burde vi være imod den form for misbrug af guddommelige ikoner, som vi oplever for øjeblikket.

Kommentarer og svar fra Oddbjørn Leirvik:

- Advarer mod at nævne massakrer på muslimer under korstogstiden som kristnes typiske korsfarermentalitet.
- Der er sket forfærdelige ting på begge sider, men det giver ikke mening at lave sammenligninger ("massakrologi").
- Formelt er der lighed mellem tilhængere af forskellige religioner i Danmark i dag, men tendensen er, at muslimer i en vis grad i folks opfattelse gøres til underlegne.
- Trods de rettigheder, der ligger i dhimmi-ordningen, har kristne ikke syntes, at det var sjovt at være dhimmi'er.
- Millet-begrebet er ikke så irrelevant i dag som dhimmi-ordningen.
- Den overordnede ide om borgerrettigheder kom fra USA, det er ikke noget, vi selv har fundet på i Danmark.

Gruppearbejde og plenum: Medborgerskab og naboskab

Spørgsmål 1: Diskuter begrebet *medborgerskab*. Hvad er forskellen på at være gæst og medborger i et samfund? Hvad skal der til, før man føler sig og bliver betragtet som medborger? Hvilket ansvar har man selv for at blive medborger, og hvilket ansvar har det resterende samfund? Hvad bør det i praksis indebære, at kristne og muslimer er medborgere i Danmark?

Gæster har ikke de samme pligter og rettigheder som medborgere.

Gæster opholder sig ofte kun i kortere tid i landet f.eks. for at arbejde og rejser så hjem igen, mens medborgere bliver i landet og bidrager til opbygningen af samfundet på lang sigt og tager medansvar for samfundet.

Medborgerskab er et begreb, som hører til i den offentlige sfære, mens naboskab hører til i privatsfæren.

Medborger er man kun, hvis man selv mener, at man er det, og at samfundet også anser en for at være det.

Medborgerskab er også en indre følelse – at man selv bidrager til samfundet, og andre ser en, som en der bidrager til samfundet.

Man kan godt være medborger, uden at være statsborger. Selv statsborgere kan opleve at blive betragtet ikke som medborgere, men som ”modborgere”, og derfor ikke som danskere. Omvendt sker det også for indvandrere, at de af deres egne opleves for danske, og at det er negativt.

Det kan være vanskeligt at nå til enighed om indholdet af medborgerskabet, kulturelt, politisk, nationalt og etnisk. Medborgerskab har både moralske og juridiske dimensioner.

Som medborger har man en forpligtelse til at yde noget til samfundet og en berettiget forventning om indflydelse i samfundet og om lige rettigheder.

I teorien er alle enige om, at man som religiøse mennesker skal bidrage til samfundet som et udtryk for vort medborgerskab. Men man kan også tale om en slags ”særborgerskab”, når religiøse mennesker bruger al deres tid inden for sin egen religiøse gruppe.

Alle har forskellige identiteter ved siden af deres identitet som danske (med)borgere - identiteter knyttet til arbejde, familie, religion mv. Disse identiteter brydes ofte.

Noget, vi kan gøre for at fremme medborgerskab, er at lære hinanden at kende, som vi gør det her, og i private små grupper. Imamer og præster må tale sammen, vi må i dialog på arbejdsmarkedet, vi må se hinanden i øjnene.

Når flere muslimer kommer i arbejde, får de mere selvtillid og bliver også mødt med større respekt.

Spørgsmål 2: Diskuter begrebet *naboskab*. Hvilken betydning har de daglige relationer mellem muslimer og kristne for integrationen og sammenhængen i et samfund? Hvor opstår det gode naboskab, og hvad kan gøres for at styrke fællesskaberne i de lokale sammenhænge?

Naboskab har med personlige relationer at gøre.

Det er meget vigtigt, at kristne og muslimer er i daglig kontakt med hinanden.

I det moderne danske samfund er der problemer med naboskabet for alle. Vor livsstil er ikke sådan, at vi går ind og ud af hinandens døre. For byboere er det konkrete naboskab måske ligefrem en belastning. Vi knytter i stedet forbindelser med mennesker, som ikke er vore naboer.

Naboskab etableres ikke længere naturligt, så vi må konstruere sammenhænge, hvor vi kan mødes. Kun fantasien sætter grænser for, hvordan vi kan gøre det.

Vi må i dag forstå naboskab bredt – at høre til i lokalområdet – og styrke de sammenhænge, der er, og konstruere nye.

Kristendommen taler om at elske sin næste/nabo som sig selv, og i islam tales der om det ansvar, som en muslim har for sine naboer, det vil iflg. en hadith sige de mennesker, som bor i de nærmeste 40 huse omkring dig. Hvis en af disse mangler noget at spise, så er det dit problem.

For at styrke naboskabet må der være gensidig velvilje. Vi må finde fælles interesseområder, lægge vægt på alt det, som forener, og vi må komme i dialog.

Spørgsmål 3: Kan religion bruges positivt til at styrke medborgerskabet og naboskabet – hvilke kristne og muslimske principper har betydning her? Eller er det omvendt bedre at holde religionen i baggrunden og mødes udelukkende som mennesker og samfundsborgere?

Begge religioner kan bidrage positivt til medborgerskab og naboskab. Muslimer og kristne har en forståelse af at være religiøse mennesker, som sekulære mennesker ikke har. De kan bidrage til, at religion får sin rette plads i samfundet. Religionen må ikke blive en dikterende faktor i samfundet, så det enkelte menneske mister sin frihed.

Mange kristne kender meget lidt til deres tro. Denne gruppe bliver let bange for islam og muslimer som det ukendte. Hvis det danske samfund var mere kristent, ville det være lettere at være muslim. Sekulariserede mennesker forstår hverken kristne eller muslimer, der praktiserer deres tro.

Religion kan både være både positiv og negativ faktor for naboskab og medborgerskab. Den ældre generation har stor frygt for mange ting inkl.

religion/islam/muslimer pga. mediernes omtale deraf. På græsrodsplan har religionen dog fået en mere positiv betydning.

Religion kan i høj grad bruges til at styrke naboskab og medborgerskab, gennem religionens etiske fordring. Desværre er religionens rolle i medborgerskab er gået tilbage pga. udviklingen af mere fastfrosne positioner – ”os og dem”.

Religion kan ikke holdes ude eller i baggrunden, når vi mødes. Mht. religion i det offentlige rum må vi skelne mellem religiøs lovgivning – og religiøs tilstedeværelse med bidrag til medborgerskabsforståelse.

Det er vigtigt, at muslimer og kristne står sammen i krisesituationer, og på den måde bruger religionen konstruktivt.

De allerfleste kristne og muslimer ønsker dialog – byg på dem! På det etiske område står vi ofte tættere på hinanden set i forhold til sekulære mennesker. Pressen giver et skævt billede af religionerne, derfor skal vi ikke se på pressens udlægninger men på hinanden.

Spørgsmål 4. Hvordan bør forholdet mellem majoritetsreligionen og minoritetsreligionerne være i et samfund? Skal der være religionslighed – eller er det nok med religionsfrihed? Diskuter problemstillingen både i et dansk og i et globalt perspektiv.

Vi har kun religionsfrihed og ikke religionslighed i Danmark. Det er et problem, at nogle danske politikere og andre lader som om vi har religionslighed og en adskillelse mellem stat og kirke, men det har vi ikke.

Det er for tidligt at tale om religionslighed, men der må arbejdes hen imod det.

Der ikke de store problemer i det nugældende forhold mellem stat og kirke. En stat har godt af at have en relation til en religion. En helt sekulær stat kan ende i en rigid sekularisme.

Et samfunds grad af civilisation måles på, hvordan man behandler sine minoriteter.

Minoriteter opfatter ofte integration som en fare for at miste sin identitet. Problemet er, at selvom man bliver integreret eller assimileret, har man alligevel ingen garanti for at blive accepteret.

Det er lettere for en majoritetsreligion at synliggøre indbyrdes forskelle end for en minoritetsreligion. Hvis for eksempel Hizb ut-Tahrir uimodsagt kommer til at tegne billedet af muslimer, får folk et helt forkert billede af islam.

Unge kristne og muslimer i dialog

Ved Özlem Türkyilmazz og Marie Kirketerp

Indtryk fra 24 unge kristne og muslimers fælles studierejse til England. Turen var arrangeret i fællesskab af den muslimske ungdomsorganisation Muslimer i Dialog og en række kristne ungdomsorganisationer; KFUM og KFUK i Danmark, KIVIK, Danmission, IKON og Folkekirke og Religionsmøde. Deltagerne arbejder nu videre på baggrund af deres erfaringer, i det der kaldes "Leicester-netværket".

”Det er vigtigt, at muslimer og kristne står sammen i krisesituationer”

Venskabsmenigheder mellem kirke og moské

Ved stiftspræst Jonna Dalsgaard, Imam Khademi, sognepræst Birthe Andersen, Lundehus kirke, og cand. theol. Eva Bernhagen, Islamisk Kristent Studiecenter.

Introduktion og erfaringer fra det nye venskabsmenighedsprojekt på Nørrebro, som Lundehus kirke, Kingos kirke, Bethlehems kirke, Brorsons kirke, Imam Ali moskeen, Jaffaria moskeen, moskeen på H.C. Ørstedesvej og den tyrkiske forening Dialog Forum arbejder sammen om.

Erfaringer fra arbejdet med kontaktgruppen for muslimske og kristne ledere i Norge

Ved Oddbjørn Leirvik, professor ved Teologisk Fakultet i Oslo og medlem af ”Kontaktgruppen for Den norske Kirke og Islamsk Råd Norge”

I Norge er 83 % af befolkningen medlem af den Lutherske statskirke, og 5 % er medlem af andre kirker. 3 % (150 000) af befolkningen har muslimsk baggrund, og halvdelen af dem (72 000) er medlem af mere end 100 muslimske organisationer.

Siden 1993 har Norge haft en national kontaktgruppe for kristne og muslimer kaldet "Kontaktgruppen for Det mellemkirkelige Råd og Islamsk Råd Norge". Gruppen blev etableret på foranledning af Den Norske Kirkes Mellemkirkelige råd (MKR). Rådet ønskede at forbedre kontakten med de muslimske grupper i Norge og sendte derfor invitation til 30-40 muslimske organisationer. Efter at have modtaget denne henvendelse organiserede en række muslimske grupper sig i "Islamisk Råd", som altså blev etableret som respons på en henvendelse fra kirkerne.

Medlemmerne i kontaktgruppen er udpeget af hhv. Mellemkirkeligt Råd og Islamsk Råd med henblik på bred repræsentation både blandt kristne kirker og muslimske grupper. Kontaktgruppen har mest bestået af aktivister og eksperter omkring interreligiøs dialog samt af enkelte topledere. På muslimsk side, har det altid været lægfolk, der sad i gruppen.

En vanskelighed i arbejdet har været, at de kristne repræsentanter har haft mulighed for at gøre arbejdet som del af det arbejde, de har til daglig (kirkeligt arbejde). Muslimerne derimod har arbejdet på frivillig basis. Der vil altid være en sådan ubalance, når man etablerer et forum med repræsentanter fra majoritetssamfundet på den ene side og minoritetssamfundet på den anden. I 2006 blev det muligt at ansætte en sekretær på baggrund af en bevilling fra regeringen.

Gruppen er en "kontaktgruppe" og ikke en "dialoggruppe". Arbejdet har gennem tiden udviklet sig til et godt samarbejde: Fra *kontakt* via *dialog* til *diapraksis*.

Kontaktgruppens opgaver:

I begyndelsen af 90'erne var den vigtigste opgave at etablere et samarbejde og en samtale mellem muslimerne og myndighederne. Relationerne med kirken var medhjælpende til at ændre myndighedernes blik på muslimerne og dreje i retning af større anerkendelse.

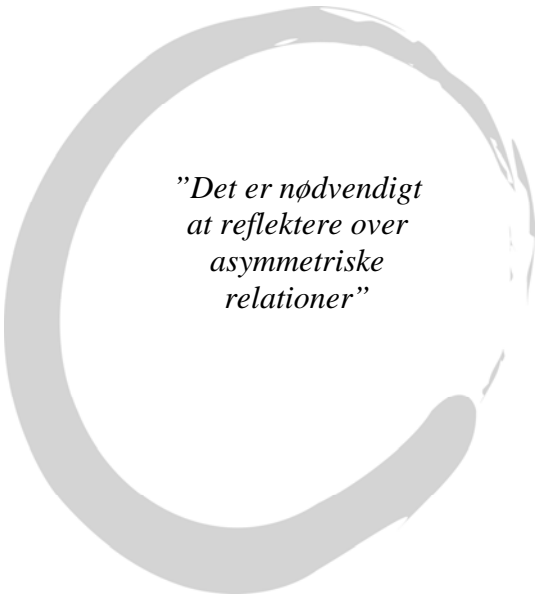
Temaer, som er blevet behandlet i den norske kontaktgruppe:

- 1994: Religion i skolerne.
- 1995: Sårbare minoriteter (på baggrund af sag om tre dødsdømte kristne i Pakistan). Spørgsmålet om minoriteter handler altså om både muslimer og kristne.
- Opmuntring til lokalt engagement.
- Advarsler i forhold anti-islamiske følelser og udtalelser fra højrefløj.
- Kvinder, kultur og religion.
 - Dialogprojekt kun for kvinder. Resulterede i bogen "Dialog med og uden slør".
 - Kvindelig omskæring. En TV-dokumentar resulterede i at formanden for Islamisk Råd måtte træde tilbage. Respons fra Islamisk Råd: valg af kvindelig formand.

2007: De kristne har opfordret muslimerne til at have større kvindelig repræsentation i kontaktgruppen.

- Religion og politisk vold.
 - 2001: Fælles brev om situationen i Afghanistan. Kritik af udenrigsministeriets for ensidige stillingtagen til fordel for den amerikanske side.
 - 2004: Israel/Palæstina. Kritik af muren.
 - 2005: Violence in the name of God. Diskussion af selvmordsbomber og udsendelse af fælles udtalelse.
- Religion, stat og det offentlige rum.
 - Bekræftelse af religionens legitime rum i det offentlige rum.
 - Diskussion af stat/kirke forholdet.
Mange muslimske ledere har været tøvende og er ikke for at løse kirken fra staten, da det kan føre til, at religion forsvinder fra det offentlige rum.
- Ytringsfrihed: Jura og etik
 - Tegningekrisen i Norge.
 - Blev håndteret anderledes positivt i Norge pga. involvering af Islamisk Råd og Kontaktgruppen i responsen på situationen. Samt pga. henvisning til de gode relationer der har været nu gennem flere år.
 - 2006: Fælles erklæring til støtte for jøder pga. frifindelsen af en person, der havde udøvet anti-semitisk propaganda.

*”Det er nødvendigt
at reflektere over
asymmetriske
relationer”*

- På dagsordenen for tiden:
 - Homoseksualitet: Drøftelse ikke med henblik på fælles erklæring men for at kunne drøfte problemstillingerne i fællesskab.
 - Konvertering: Fælleserklæring om trosfrihed og bekræftelse af retten til at skifte religion.
 - Ethiske standarder vedr. missionsaktiviteter.

Fælles udtalelser

Mens kontaktgruppen har eksisteret, er der udsendt 7 fælles udtalelser om aktuelle problemstillinger. Se <http://folk.uio.no/leirvik/Kontaktgruppa.htm>. De fleste fælles udtalelser er kommet efter 11/9 2001. Der er nu et behov for og mod til at gøre dette.

Afsluttende refleksioner:

- Nødvendigt at reflektere over asymmetriske relationer.
- Hvem sætter dagsordenen?
- Vigtigt ikke at tage hinanden som gidsler – at bruge de andre for at styrke sin egen sag.
- Personlig tillid er nøgleordet.
- Tålmodighed – det tager tid! Der er altid op-ture og ned-ture!
- Religionsfrihed – vi bekræfter hinandens religionsfrihed, men tør vi også udfordre hinanden på et dybere niveau.
- At arbejde frem mod en generel anerkendelse af minoritets problematikker?
- Teologiske diskussioner – har ikke fundet sted i kontaktgruppen.

Respons ved Asmatullah Mojaddedi, formand for Muslimernes Fællesråd

Tak for en akademisk og videnskabelig forklaring om samarbejdet i Norge. Det er et strålende og fremragende arbejde, og vi kan lære meget af de norske erfaringer i Danmark. Ved etableringen af Muslimernes Fællesråd vi taget det første skridt.

Muslimernes Fællesråd blev etableret i september 2006 på baggrund af karikatur-krisen. Problemet er, at kun de ekstremistiske synspunkter var repræsenteret, mens mainstream muslimer ikke kom til orde. Der er behov for en fælles platform for muslimer i Danmark, med henblik på at kunne bidrage til aktivt medborgerskab, udbredelse af dialog, gensidig tolerance og respekt i Danmark og internationalt. Man kan desuden rådgive ministerier, myndigheder, NGO'er og private institutioner vedr. spørgsmål af principiel betydning for muslimer i Danmark. Og det er målet at kunne varetage opgaver og initiere projekter, som kan fremme danske muslimers interesse og til gavn for det danske samfund. Det vil være umuligt at samle alle muslimer, men dørene er åbne for dem, der kan tiltræde formålsparagraffen.

Det er interessant at Islamsk Råd i Norge blev initieret på foranledning af kristne. Arbejdet foregår på frivillig basis (som Oddbjørn Leirvik rigtigt pegede på). I Danmark er situationen værre end i Norge og i Sverige, og jeg tror, et samarbejde mellem kristne og muslimer vil bidrage til at løse problemet, og håber at folkekirken aktivt vil støtte danske muslimer i bestræbelserne på at organisere sig.

At det norske Råd har fået en kvindelig formand er positivt, og jeg glæder mig til, jeg træder tilbage til fordel for en kvindelig kandidat! I bestyrelsen er der nu to kvindelige medlemmer.

Den fælles udtalelse om Israel/Palæstina er spændende. Konflikten er en kilde til, at mange unge muslimer falder i grøften med ekstremisme. I Danmark er der publiceret i aviserne omkring den norske fælles erklæring om konversion, fordi man er "tørstig" efter denne type stof. Tiden er endnu ikke moden til at gøre det samme som i Norge (vedr. udtalelser), men vi kan initiere arbejdet.

Respons til Leif Vestergaard: Vores to religioner har fælles rødder. I koranen beskrives en oprindelig fælles religion, som blev forkyndt til alle profeter helt tilbage fra Adam. Essensen af budskabet er den universelle betydning og ikke den begrænsende, nemlig at opnå fred ved underkastelse i lydighed til Gud. Alle hans profeter har lært menneskeheden det samme budskab, og essensen af budskabet er det samme i begge religioner.

Folk har ret til at være uenig og til ikke at acceptere islam – Sura 56 v. 2 og Sura 88 v. 21-22: "Så giv en påmindelse" – du skal kun påminde!

Disse konferencer, som er taget først og fremmest på initiativ af kristne, er en samarbejdsform, vi skal

*"og jeg glæder
mig til, jeg træder
tilbage til fordel for en
kvindelig kandidat"*

beholde. I koranen er der en påmindelse til muslimer om ikke bekæmpe dem, der er retfærdige og ikke har bekæmpet jer. Vi skal ikke bare være venlige og retfærdige mod hinanden – vi skal også være kærlige mod jer kristne!

Respons ved Paul Verner Skærved, formand for Det mellemkirkelige Råd

*”Vi kan mødes på
det menneskelige
og det teologiske
plan, så man ved,
hvor man står”*

I Danmark er situationen anderledes end i Norge. I Danmark vælger mange studerende at specialisere sig i forholdet mellem islam og kristendom. Det er vigtigt, for det er nødvendigt med mere og dybere viden – mange tror, at bare man er muslim, så ved man alt om islam, men sådan er det ikke nødvendigvis.

I Danmark har vi ikke paralleller til alle de norske erklæringer eller fælles udtalelser. Hvis jeg som formand for Det mellemkirkelige Råd skrev under på sådanne, ville jeg ikke leve længe! Vi har næsten set det modsatte fra politisk hold.

Det mellemkirkelige Råd har arbejdet omkring konflikten i Palæstina/Israel sammen med Folkekirkens Nødhjælp. Der har været en tæt kontakt

til området, og jeg har selv besøgt stedet fire gange. Et andet folkekirkeligt initiativ var etableringen af Stiftssamarbejdet Folkekirke og Religionsmøde i 2002.

Det mellemkirkelig Råds teologiske arbejdsgruppe har netop arbejdet med et af folkekirkens gamle bekendelsesskrifter Confessio Augustana, blandt andet med henblik på at klargøre, hvordan folkekirken i dag forholder sig til muslimerne i det danske samfund.

Baggrunden for Confessio Augustana, som blev skrevet i år 1530:

1. At stadfæste den Evangelisk Lutherske Kirkers lære (modsat den katolske)
2. At bekræfte overfor den katolske kirke, at den lutherske kirke holder fast ved den kristne lære

Det afgørende: Hvordan skal vi forholde os til det notat i dag? Vi kan ikke fordømme islam som kristent kætteri, for islam er en selvstændig religion. Vi kan heller ikke fordømme muslimerne som følger den religion. Men vi kan tage dialogen med hinanden op og klargøre vores udgangspunkt og grundholdning. Vi kan mødes på det menneskelige og det teologiske plan, så man ved, hvor man står.

Notatet om Confessio Augustana er et udtryk for, at man ønsker en dialog på et fast grundlag, hvor man kan se, hvor vi begge står, og tage dialogen derfra og understrege, at den menneskelige side er nødvendig for at kunne mødes i dialog.

Gruppearbejde og plenum: Drøftelse af den videre proces med etablering af et nationalt samtaleforum for muslimske og kristne ledere i Danmark

Gruppe 1

Arbejdet skal videreføres, men tiden er ikke til at etablere en fast struktur/organisation

Arbejdet skal være båret af fokus på indhold, engagement og tålmodighed.
Vi kan ikke regne med fuld repræsentation hverken fra kristen eller muslimsk side men må dog sikre en vis bredde. Det giver legitimitet.
Det er nødvendigt at arbejde med nogle primære spillere for at sikre kontinuitet.
Formålet med arbejdet skal være at styrke og udbygge relationer, der kan fungere, når krisen kommer.

Gruppe 2

Temaer for kommende konference: Medborgerskab – godt tema, der ikke er uddebatteret med denne konference.

Diskussionen afslørede, at der er forskelle i den måde vi bruger og forstår ordet. Man kunne overveje at diskutere forståelsen af terminologien, der bruges med henblik på en begrebsafklaring
Indholdet i temaer: Ønsker vi at arbejde med konsensus-emner med sikkerhed for bred opbakning om udtalelser? Eller tør vi tage lidt vanskeligere emner op? Vover vi at erklære vores uenighed – det betyder ikke nødvendigvis, at ”vi går fra hinanden”.

Skal man oprette mindre arbejdsgrupper med 4-6 medlemmer, der mødes på regional basis og arbejder med et vigtigt emne?

Gruppe 3

Hvad vil vi egentlig? Hvor begynder vi?

Et samtaleforum af en art er en god ting. Desuden kan man tilstræbe at etablere mindre grupper, der mødes jævnligt.

Det er vigtigt med antalsmæssig lighed. Og det er i orden at være uenige også religionerne indbyrdes.

Emner: Ethiske samfundsmæssige forhold. Opbygge noget, som man på længere sigt vil kunne udtale sig om.

Hvilket mandat? Gruppen må være udadvendt, samfundsorienteret og inddrage så mange som muligt, så den fælles kommunikation bliver frugtbar.

Gruppe 4

Hvordan etablere fælles model i Danmark?

Vi kan ikke bruge den norske model pga. den asymmetriske relation ml. folkekirken og muslimernes ledere.

Formål: Bl.a. møder om akutte problemstillinger og kriser.

Struktur: Danne bestyrelse for samtaleforum.

Nuværende krige og kriser handler ikke om religion men politisk magt og økonomiske interesser.

Vores mål må være at have et samtaleforum med henblik på at skabe bedre kontakt ml. muslimer og kristne.

*”Nuværende
krige og kriser
handler ikke om
religion men politisk
magt og økonomiske
interesser”*

Gruppe 5

Den nuværende gruppe samlet her er rimelig repræsentativ, men vi skal stadig holde døren åben for andre repræsentanter.

Vi skal ikke diskutere teologi men fælles interesser.

Vi skal ikke udelukke nogen emner, men være åbne for, hvor diskussioner tager os hen.

Der er ingen tvivl om, at dette forum skal fortsætte. Men det kræver tålmodighed. Vi skal være åbne overfor hinanden for at forstå hinanden. Der skal mange samtaler til.

Mål: At skabe et bedre samfund i Danmark, hvor der er plads også til religion i det offentlige rum.

Vi kan lære af Norge, men vi ved ikke, hvordan det kan udvikle sig i Danmark.

Vi må begynde i vores fælles interesser og ikke internationale konflikter. F.eks. ytringsfrihed og respekt, skoler, samfundsrelaterede ting.

Drøftelse: fremtidige perspektiver for et samtaleforum for kristne og muslimske ledere

Dette punkt indledtes med en drøftelse af, hvordan konferencen skulle forholde sig til sagen om den svenske Muhammed-tegning, som blev trykt i danske aviser sammenfaldende med konferencens første dag (se appendiks).

Konferencedeltagerne ønskede, at der blev arbejdet videre med problemstillingen omkring anvendelse af ytringsfrihed og nedsatte en arbejdsgruppe bestående af Jørgen Skov-Sørensen, Isa Kuyucuoglu, Inge Lise Petersen, Imam Khademi, Peter Götz og Jihad Al Farra.

*”Vi må begynde i
vores fælles
interesser og ikke i
internationale
konflikter”*

Reaktioner på forslagene fra grupperne

- Jeg havde ønsket en fælles erklæring fra denne konference. At skabe nyt forum vil tage for lang tid. God idé at mindre grupper mødes.
 - Dørene åbne for andre foreninger i Muslimernes Fællesråd.
 - Biskoppen over Fyens stift har haft møde med forskellige muslimske ledere i Odense. Man kan opfordre andre biskopper til at gøre det samme.
- Vi skal nøjes med at sige, at vi holder en konference igen om et år. Der er allerede stor grad af forpligtelse til stede. Det er vigtigt at tage arbejdet op på lokalt niveau især. Vi skal ikke skabe samme struktur som i Norge.

Bekræftelse af, om arbejdet skal fortsætte

Konferencedeltagerne udtrykte enstemmigt opbakning til, at arbejdet fortsættes, og at der indkaldes til en konference hvert efterår.

Kommentarer:

- Arbejdet skal suppleres med mindre grupper, hvor man kommer til at kende hinanden og tør tage forskellige diskussioner op.
- Der skal udsendes et referat eller mindre udgivelse med beslutninger, billeder og indlæg.

- Idé om at danne en mindre gruppe, som mødes fire gange om året. Gruppen skal snakke og videregive de problemer, der findes omkring muslimer og det danske samfund. Gruppen vil også kunne fungere som talerør i en nødsituation.
- Det går ikke an bare at holde konference en gang om året. Enten må der nedsættes en ny gruppe, der mødes oftere, eller også må denne funktion være en del af arbejdet for de styregrupper, som planlægger næste konference.
- Det praktiske skal lægges ”et andet sted hen”, så arbejdsgruppen ikke skal stå med alt det hele.

Konklusion

Der var enighed om

- At fortsætte af projektet og processen.
- At mødes igen til konference om et år.
- At vi skal arbejde frem mod at nedsætte en mindre gruppe, som kan mødes regelmæssigt, og som skal kunne tage akutte problemstillinger op.
- At nedsætte mindre arbejdsgrupper, der tager specifikke temaer op.
- At udvikling og koordinering varetages af den styringsgruppearbejdsgruppe, der skal planlægge næste års konference.

Drøftelse af tema for næste konference

- Hvordan kunne tiltrække flere samarbejdspartnere i det private og det offentlige og få bedre samarbejde med hinanden?
Kommentar:
Vi er ét samfund – med danske muslimer og danske kristne. Dette er en diskussion, der skal foregå indvendigt, og vi skal ikke bruge ”os” og ”dem”-udtrykkene.
- Religionernes autoritet. Forståelse af frihed i religionen – begrænsninger og barrierer. Hvis vi som troende kan komme til en fælles grund, kan vi give det videre til politikerne og gøre en god tjeneste for det danske samfund.
- Religion og politik i et sekulariseret og sekulariserende samfund.
- Kvinders frihed i de forskellige religioner

Nedsættelse af planlægningsgruppe til næste konference

Safet Bektovic og Radwan Mansour, som har været med styringsgruppen for denne konference, udtrykte ønske om at blive udskiftet.

Den nye styregruppe består af; Naveed Baig, Sami Kucukakin, Fatima Zarah Bellaoui, Majid Sairafianpour, Mogens S. Mogensen, Anne Ehlers, Leif Vestergaard og biskop Niels Henrik Arendt.

”Hvis vi kan komme til en fælles grund, kan vi give det videre til politikerne og gøre en god tjeneste for det danske samfund”

Pressemeddelelse

Et udkast til en pressemeddelelse fra konferencen blev drøftet, og der blev lavet tilføjelser og ændringer. Se pressemeddelelsen herunder (afsnit 5).

Afslutning

Leif Vestergaard takkede deltagerne for deres engagerede deltagelse i konferencen og glædede sig til at mødes igen i efteråret 2008.

Han takkede desuden bidragsyderne til konferencen, og på vegne af konferencedeltagerne rettede han en hjertelig tak til Imam Khademi og alle de, som fra Imam Ali Islamisk Centers side have medvirket til, at konferencen kunne gennemføres.

Pressemeddelelse - Samtalen styrkes mellem muslimske og kristne ledere

Den 1. og 2. september 2007 var fyre kristne og muslimske ledere fra hele Danmark samlet til den anden konference for kristne og muslimske ledere i Danmark. Konferencen fandt sted i Imam Ali Islamisk Center i København. Formålet med konferencen var at styrke relationerne og fremme samtalen mellem muslimske og kristne ledere på nationalt plan.

Temaet for konferencen var medborgerskab og naboskab. Professor Oddbjørn Leirvik fra Oslo Universitet fortalte om erfaringerne med samarbejdet mellem muslimske og kristne ledere i Norge. Jakob Skovgaard-Petersen direktør for Det Dansk-Egyptiske Dialoginstitut i Cairo gav et oplæg om kristne-muslimske relationer i den arabiske verden i historisk perspektiv og drøftede emner, der har relevans i den danske sammenhæng.

Under konferencen kom sagen om tegningerne fra Sverige op i debatten. Der blev fra manges side udtrykt mishag overfor tegningerne. Med henblik på en dybere behandling af spørgsmålet om forvaltningen af ytringsfrihed, besluttede konferencen at nedsætte en arbejdsgruppe med tre kristne og tre muslimske repræsentanter.

Konferencens deltagere besluttede at fortsatte samarbejdet og videreudvikle et samtaleforum for kristne og muslimske ledere i Danmark. Næste konference afholdes i efteråret 2008.

Inge Lise Pedersen, formand for Landsforeningen af Menighedsråd siger om konferencen: ”Når udgangspunktet for samtalen er kristendom og islam, bliver det tydeligt at hverken kristne eller muslimer kan sættes på en enkel formel. Og så kan den egentlige samtale begynde. Vi er stadigvæk meget høflige over for hinanden (og måske lidt for konfliktsky?) for at komme videre, må vi finde en arbejdsform hvor folk lærer hinanden så godt at kende at vi kan komme videre til de mere kontroversielle spørgsmål”.

Asmat Mojaddedi, formand for Muslimernes Fællesråd siger om konferencen: ”Konferencen har sendt positive signaler til samfundet for at igangsætte en dybere forståelse mellem mennesker som forhåbentlig vil styrke sameksistens og integrationen i Danmark”.

Yderligere information og baggrundsmateriale kan hentes på hjemmesiden for stiftssamarbejdet Folkekirke og Religionsmøde www.religionsmoede.dk.

Henvendelser vedrørende konferencen stiles til generalsekretær i Folkekirke og Religionsmøde, Berit Schelde Christensen, bsc@religionsmoede.dk, tlf. 89 42 23 14.

Links til øvrig omtale af konferencen i pressen: se www.religionsmoede.dk

Appendiks: Den svenske karikaturtegning af profeten Muhammed.

Konferencen begyndte den dag, hvor en række danske aviser havde offentliggjort den svenske karikaturtegning af profeten Muhammed. I den anledning kom imam Ghassan Edwan, formand for Forbundet af Islamiske Foreninger i Århus med et indlæg, hvor han på vegne af en gruppe imamer udtrykte sin bekymring og anfægtelse. Blandt konferencedeltagerne blev der fra manges side udtrykt mishag over tegningerne, og der blev givet tid til at høre forskellige repræsentanters syn på sagen. Der blev udtrykt forskellige holdninger og nuancer i forhold til sagen, men der var ikke tid nok til at nå enighed om sagen. Det var derfor svært at nå til en hurtig konklusion. Resultatet af drøftelserne blev, at deltagerne nedsatte en arbejdsgruppe, som mødes nogle gange, for at drøfte den grundlæggende problematik om forvaltning af ytringsfrihed. Et notat fra arbejdsgruppen vil blive sendt til konferencedeltagerne, og blive drøftet på næste års møde.

www.religionsmoede.dk